

به نام خدا

دانشگاه آزاد اسلامی واحد الکترونیکی

• سازمانهای پولی و مالی - فصل اول

(حق برداشت مخصوص - کمیته مشاوره صنعتی و تجاری)

تهیه کنندگان : شهریار آدابی مجدآبادی - ۹۲۰۵۳۳۷۶۱

متیرا عباسیان - ۹۲۰۵۴۱۹۴۴

استاد: جناب آقای دکتر ایمان جوکار تنگ کرمی

پاییز ۱۳۹۳

فهرست مطالب :

- ۱- نظام پولی بین المللی
- ۲- صندوق بین المللی پول
- ۳- بانک بین المللی ترمیم و توسعه یا بانک جهانی
- ۴- موسسه بین المللی توسعه
- ۵- شرکت مالی بین المللی
- ۶- موسسه بین المللی تضمین سرمایه گذاری چند جانبه
- ۷- مرکز بین المللی حل و فصل اختلافات سرمایه گذاری

۱-نظام پولی بین المللی

• بمنظور آشنایی با ظهور و فعالیت سازمانهای پولی و مالی بین المللی، باید از روابط مالی و پولی بین کشورهای جهان که خود را در نظام پولی حاکم بر جهان متجلی می سازد شروع نمائیم. (یاسری ۸۵). نظام پولی بین المللی تاکنون چهار سیستم پولی را تجربه کرده است که به ترتیب عبارت اند از:

- ۱. سیستم پولی استاندارد طلا
- ۲. سیستم پولی طلا-ارز
- ۳. سیستم پولی برتن وودز
- ۴. سیستم پولی نرخ شناور

۱.۱- سیستم پولی کلاسیک استاندارد طلا:

• نظام پایه طلا براساس تبدیل پذیری کامل پول کاغذی منتشره توسط بانکهای مرکزی به طلا قرار داشت. مختصات بارز این سیستم، یک تجارت نسبتاً آزاد بین المللی و دیگری حرکت آزادانه و نامحدود سرمایه بین کشورهای جهان به حساب می آید. شرایط لازم برای فعالیت سیستم طلا را می توان بقرار زیر برشمرد:

• الف) باید طلا کاملاً حکم پول قانونی را داشته باشد. ب) اگر در کشورهای مختلف اسکناس یا پول داخلی آن کشور رواج داشته باشد باید در بانکهای مرکزی قابل مبادله با طلا باشد، یعنی باید اسکناسها تعریف طلا داشته باشند.

• ج) امکان تبدیل شمس طلا به سکه و برعکس وجود داشته باشد. د) مبادلات بین کشورها بدون مانع صورت بگیرد.

• ساز و کار این سیستم به اختصار در نمودار زیر بیان شده:

• -تعدیل خودکار عدم توازن موازنه بازرگانی در نظام پایه طلا(منبع:یاسری،ص ۸۷)

۱.۲- سیستم پولی طلا-ارز:

• از پایان جنگ جهانی اول تا سال ۱۹۲۵ سیستم شناوری نرخ ارز در اکثر کشورها جهان متداول شد. این اقدام ناشی از تغییرات بنیادی و جریان‌های تورمی بود که در خلال جنگ پیش آمد و کشورها نمی‌دانستند بعد از جنگ نرخ ارز خود را در چه سطحی تثبیت کنند. از اینرو اجازه دادند تا نرخ ارز برای چند سال نوسان داشته باشد، به این امید که از طریق بازار بتوانند مجدداً به سطح مناسبی از نرخ ارز نایل آیند.

۱.۳- سیستم پولی برتن وودز:

اساس سیستم پولی بین المللی بعد از جنگ جهانی دوم با کمک امریکا و انگلیس در سال ۱۹۴۴ در برتن وودز امریکا مشخص شد. این سیستم جدید پولی مستلزم ایجاد صندوق بین المللی پول جهت نظارت بر اجرای صحیح مقررات اساسنامه و مصوبات پولی توسط کشورهای عضو در ارتباط با مسائل تجاری و مالی بین المللی آنها و همچنین فراهم آوردن تسهیلاتی جهت استقراض کشورهای بود که با مشکلات موقت تراز پرداختها مواجه می شدند. سیستم برتن وودز بیشتر برنظام پولی استاندارد طلا-ارز مبتنی بود و طبق اساسنامه صندوق، هر کشور عضو موظف به تثبیت ارزش پول خود به طلا یا دلار می شد.

۴. سیستم پولی نرخ شناور

در سال ۱۹۷۴، کمیته ۲۰ (شامل گروه ده غیر از سوئد، به اضافه استرالیا، نروژ و نه کشورهای اصلی در حال توسعه جهان) برای اصلاح سیستم پولی بین المللی طرحی کلی تهیه کردند. این طرح، استقرار مجدد سیستم نرخ ثابت ارز را پیش بینی می کرد: ولی دامنه نوسان مجاز نرخ ارز را وسیع تر از گذشته در نظر می گرفت و در ضمن، امکان اصلاح عدم تعادل تراز پرداختها را از طریق تغییرات نرخ ارز نیز مد نظر داشت.

۲- صندوق بین المللی پول IMF (International Monetary Fund)

- صندوق بین المللی پول IMF موسسه ایست که نظارت بر اجرای سیستم پولی بین المللی را بر عهده داشته و اکنون مسئولیت اجتناب از بروز بحران اقتصادی و تثبیت اقتصاد جهانی را نیز بر عهده دارد .
- طرح تاسیس موسسه در سال ۱۹۴۴ در کنفرانس برتون وودز، باهدف تنظیم یک نظام پولی باثبات توسط جان مینارد کینز مطرح و وپس از آنکه ۲۹ کشور اساسنامه آن را امضا کردند، رسماً موجودیت یافت. عملیات مالی صندوق رسماً از ۱۹۴۷ آغاز شد.
- تعداد کشورهای عضو در بدو تشکیل ۴۵ کشور بود که اکنون به ۱۸۵ کشور بالغ شده است. مقرر صندوق در واشنگتن قرار دارد. صندوق بین المللی پول وابسته به سازمان ملل متحد است، اما استقلال کامل دارد . و تعداد پرسنل آن به ۱۷۰۰ نفر می رسد.

اهداف و وظایف صندوق بین المللی پول :

● ماده یک اساسنامه صندوق، اهداف و وظایف صندوق بین المللی پول را بشرح زیر تعیین کرده است:

- ← افزایش همکاری بین المللی برای رفع مشکلات پولی از طریق مشاوره،
- ← تسهیل گسترش و رشد متوازن تجارت بین المللی،
- ← افزایش ثبات ارزی و جلوگیری از رقابت در کاهش ارزش برابری پولها که بمنظور افزایش صادرات صورت می گیرد،
- ← تاسیس یک سیستم چندجانبه برای پرداختهای بین المللی،
- ← اعطای تسهیلات مالی برای رفع مشکلات موازنه پرداختها،
- ← کاهش نوسانات و عدم تعادلهای مالی و پولی بین کشورهای عضو
- ← آسان کردن توسعه و رشد هماهنگ بازرگانی بین المللی بمنظور کمک به افزایش اشتغال واقعی
- ← پرداخت وام به کشورهایی که سیاستهای صندوق را اجرا و عمل کنند.

نمودار سازمانی صندوق بین المللی پول

هیات رئیسه

• هیات رئیسه یا شورای مدیران عامل (شورای حکام)، بالاترین ارگان اتخاذ تصمیم در صندوق است، هر کشور عضو در این هیات دارای یک مدیر اصلی در حد وزیرداری یا رئیس بانک مرکزی آن دولت می باشد، البته هر کشور عضو نیز یک نماینده علی البدل به صندوق معرفی می کند تا رابط بین صندوق و دولت عضو باشد. و یک مدیر علی البدل است. اعضای هیات رئیسه برای مدت خاصی تعیین نمی شوند و تا وقتی شخص دیگری به جای آنها معرفی نشده پست خود را حفظ خواهند کرد. جلسات آن سالانه می باشد.

هیات اجرایی

- هیات اجرایی یا هیات مدیره صندوق مرکب از مدیران اجرایی و مدیرعامل صندوق است. هیات اجرایی مسئول اداره امور جاری صندوق است.
- در بدو تأسیس، این شورا دارای ۱۲ عضو بود و اکنون به ۲۴ عضو رسیده است: ۵ تن از اعضای آن از کشورهای اندک که بیشترین سهام را دارند (آمریکا، آلمان، انگلستان، فرانسه، ژاپن)، دو عضو هیات مدیره هم از کشورهای انتخاب می‌شوند که بیشترین وام را طی دو سال گذشته در اختیار صندوق قرار داده‌اند.
- اعضا هیات برای مدت ۲ سال انتخاب می‌شوند و جلسات آن حداقل هفته‌ای تشکیل می‌شود..

مدیر عامل صندوق

- مدیر عامل صندوق توسط هیات اجرائی آن برای مدت پنج سال انتخاب می شود ولی نمی تواند از اعضای شورای اجرایی باشد. مدیر عامل صندوق رئیس هیات اجرائی است.
- مدیر عامل رئیس کارکنان صندوق است و زیر نظر هیات اجرائی ، امور جاری صندوق را اداره می کند .

ادارات و دواير صندوق :

- صندوق داراي پانزده اداره ، سه دفتر و چهار شعبه و نيز داراي پنج اداره منطقه اي براي آفريقا ، آسيا ، اروپا ، خاورميانه و منطقه غرب است .

- ويژه هر يك از اين ادارات عمدتاً عبارت است از بررسي وضع اقتصادي ممالك تحت حيطه آنها و تنظيم توصيه هاي اقتصادي براي ارائه به كسورهاي ذيربط در جهت تامين اهداف صندوق بنا به آنچه در اساسنامه آن آمده است. ساير ادارات هريك داراي ويژه خاصي است

منابع مالی IMF

صندوق، منابع مالی را به دو شکل تامین می کند:

- الف) سهمیه کشورهای عضو: بخش قابل توجهی از منابع مالی صندوق بوسیله پرداخت سهمیه توسط کشورهای عضو تامین می شود که ۲۵ درصد آن به طلا و بقیه آن با پول ملی پرداخت می شود. سهمیه کشورها هر چند سال یکبار تغییر می کند. مجمع عمومی صندوق یا هیئت رئیسه، در فواصل زمانی ۵ ساله سهمیه ها را بررسی می کند و تغییرات لازم را در آن می دهد. سهمیه ها براساس تغییرات شرایط اقتصاد جهان و نیز تولید ناخالص داخلی کشورها، مبادلات حساب جاری تراز پرداختها، وابستگی به صادرات و اندازه و ترکیب تجارت خارجی کشور مربوطه محاسبه می گردد.
- ب) استقراض: در سال ۱۹۶۱ براساس قرارداد پاریس، ده کشور صنعتی متعهد شدند در صورت تقاضای صندوق، مبلغی بمیزان ۶ میلیارد دلار به صندوق وام دهند. این علاوه بر حق برداشت مخصوص می باشد

تسهیلات و عملکرد صندوق بین المللی پول

○ بطور کلی عملکرد IMF به سه بخش تفکیک می گردد:

Surveillance

○ الف) نظارت و مراقبت

Financial Assistance

○ ب) کمک های مالی

Technical Assistance

○ ج) کمک های فنی

Surveillance

الف) نظارت و مراقبت

- نظارت در برگیرنده توسعه اقتصادی و مالی، تهیه اطلاعات سیاسی و اقتصادی و توجه ویژه به مسایل بحران زدایی در اقتصاد می گردد. IMF این نظارت ها را از طریق مکانیزم های پولی و مالی در کشورها انجام می دهد.

Financial Assistance

- **ترانش ذخیره :** گرفتن وام از ذخایری که اعضا نزد صندوق به عنوان وجوه ارزی وبه صورت طلا، ارز یا حق برداشت مخصوص سپرده اند، فقط در صورت وجود کسری تراز پرداختها قابل انجام است و هیچ شرط دیگری را شامل نمیشود
- * **ترانشهای اعتباری:** هر عضو تا صد درصد از سهمیه خود در صندوق رابه صورت اعتبار مورد استفاده قرار می دهد ولی گرفتن این نوع اعتبارات به اجرای سیاستهای پیشنهادی صندوق بستگی دارد.
- * **تسهیلات تعدیل ساختاری :** این نوع وامها نسبت به ترانش اعتباری مدت زمان طولانی تری دارند، یعنی تا حدود هفت و نیم تاده سال. هر کشور می تواند تا صد و چهل درصد سهمیه را از این محل تأمین کند. البته شرایط استفاده از این وامها مشکل تراست و شامل کشورهایی می شود که دچار مشکلات تراز پرداختها ی ناشی از عوامل ساختاری و سازمانی در اقتصاد کشور باشند.
- * **تسهیلات تعدیل ساختاری گسترده :** وقتی وامهای یاد شده بال چندان مؤثر واقع نشود، کشور عضو می تواند از وامی استفاده کند که حدود ۲.۵ برابر سهمیه کشور عضو است و مدت بازپرداخت آن سه سال و پرداخت وام به طور نظارت شده وبه صورت چند مرحله ای است.
- * **حساب اعتبار حق برداشت مخصوص:** هر کشور عضو به نسبت سهمیه اش، در حساب حق برداشت مخصوص خود اعتبار دارد که در صورت بروز کسری موازنه پرداختها می تواند از تمام آن برای مدت نامشخصی استفاده کند

Technical Assistance

کمک های فنی

• عمدتاً در طراحی و اجرای سیاست های پولی و مالی و همچنین ایجاد نهادها یا موسسات ارایه می شود تا کارها و وظایف خود را با موفقیت به پایان برسانند. (مانند بانک مرکزی) از جمله تسهیلات و کمکهای فنی می توان به مواردی چون اعزام هیئت های کمک فنی، مشاوره ای، ارسال کارشناس، جمع آوری اطلاعات آماری و نظایر آن اشاره نمود.

• حق برداشت مخصوص

• مقدمه

• حق برداشت مخصوص (SDR) که به آن «پول کاغذی طلا» یا «طلای کاغذی» نیز اطلاق می شود، یک دارایی پول صوری است که در اواخر دهه ی ۱۹۶۰ توسط صندوق بین المللی پول ایجاد شد تا کمبود نقدینگی بین المللی را جبران کند.

• حق برداشت مخصوص، واحد حسابهای صندوق بین المللی پول است و در موازنه پرداختهای هر کشور بخشی از ذخائر خارجی رسمی (متعلق به بانک مرکزی) است. حق برداشت مخصوص را در داد و ستدهای مختلفی می توان به کار برد. همچنین می توان آن را به ارزهای مهم بین المللی تبدیل کرد. صندوق بین المللی پول آن را به اعضای که در برنامه ی حق برداشت مخصوص مشارکت داشته اند تخصیص می دهد.

• پیدایش و تاریخچه

• از اواسط دهه ی ۱۹۵۰ نوعی نارسایی و کمبود در سیستم پولی بین المللی ظاهر شد. در این دوره به دلیل افزایش سریع نرخ رشد در اروپا و ژاپن موضع رقابتی کشورهای صنعتی در قبال یکدیگر تغییر کرد. دو اقتصاددان فرانسوی به نام «فرانسوا پرو» و «ژاک روف» عقیده داشتند که دلار امریکا یک نوع ارز مسلط است. از این رو نظام امریکا توانست بدون نیاز به بانک مرکزی ارزش پول خود را حفظ کند.

• در اواخر دهه ی ۱۹۵۰ از طرفی بانک مرکزی نیاز شدیدی به شیوه ای برای کنترل و تنظیم ذخائر ارزی داشت و از طرف دیگر چون ذخائر ارزی را عمدتاً طلا و ارز تشکیل می داد و افزایش ذخائر جوابگوی حجم تجارت نبود و میزان عرضه ی طلا محدود و میزان ذخائر ارزی به میزان سرمایه گذاری امریکا و هزینه کردن دلار بستگی داشت، کمبود ذخائر بین المللی نزد کشورها به وجود آمد.

• چگونگی پیدایش تورم در صندوق بین المللی

• در دهه ی ۱۹۶۰ با شروع جنگ ویتنام حجم دلار بیش از حجم طلای ذخیره شده در امریکا شد و این امر سبب آن شد تا بانک مرکزی صاحب مقدار زیادی دلار شود. بنابراین کشورها تبدیل دلار به طلا را افزایش دادند و چون امریکا ذخائر کافی برای پاسخ گویی نداشت با افزایش نرخ بهره ذخائر دلاری بانک مرکزی را جذب کرد که این امر باعث ایجاد تورم شد.

• به دنبال این واقعه در سال ۱۹۶۷ توسط کشورهای عضو صندوق، این اساسنامه مورد تجدیدنظر قرار گرفت که حساب صندوق باید از هم متمایز شود.

• ۱- حساب عمومی ۲- حساب برداشت مخصوص

• **حساب برداشت عمومی:** با توجه به مقادیر سهمیه ها، خریدها، پرداخت ها و دریافت ها در حساب عمومی صندوق وارد می شود و به طور کلی نقدینگی های با شرایط و بدون شرایط در آن فراهم می شود.

• **حساب برداشت مخصوص:** توسط ان عملیات یا معاملات موضوع حق برداشت مخصوص صورت می پذیرد.

• این پیشنهاد در سال ۱۹۶۹ اجراء شد و هدف ان این بود:

• مدیریت نقدینگی بین المللی به منظور جلوگیری از بروز رکود اقتصادی، تورم و به طور کلی هرگونه بحران مستمر که بر اثر اختلالات پولی و مالی ممکن است به وجود آید تشکیل می شود.

• اصلاحات پیشنهادی در نظام پولی در ژانویه ۱۹۷۶ در جامائیکا مطرح و در قالب دومین اصلاحیه اساسنامه در امریکا در سال ۱۹۷۸ اجراء شد. طبق این اصلاحیه قیمت رسمی طلا منسوخ شد و صندوق بین المللی توانست کاربرد حق برداشت مخصوص را به عنوان یک ذخیره ی اصلی گسترش دهد.

• دو تفأئت مهم در حق برداشت مخصوص و حق برداشت معمولی:

• ۱- کشورهای عضو، سهمیه ی خود را تماما به پول ملی پرداخت می کنند.

• ۲- حق برداشت مخصوص یک نوع حساب اعتباربانکی است که کشورهای عضو نزد صندوق بازمی کنند و می توانند نسبت به سهمیه ی خود از هر نوع ارز مورد نیاز برداشت کنند.

• کاربرد حق برداشت مخصوص

• بسیاری از کشورهای در حال توسعه که دچار کمبود ذخائر مالی شده بودند مجبور به کاهش واردات شدند این مسئله موجب کند شدن روند افزایش تجارت شد. بنابراین، کشورهای عضو مجبور به دریافت وام شدند. اما تمام دریافتی آنها از طریق صادرات صرف بازپرداخت اصل وقوع وام های گرفته شده می شد.

• از طرف دیگر سیاست های حمایت گرایانه در کشورهای صنعتی نیز مانع از کسب درآمد بوسیله صادرات می شد. بنابراین، کشورهای جهان سوم یا مجبور به کاهش واردات بودند یا به اعتباراتی با شرایط اسان تر از وام های خارجی نیاز داشتند.

• اگرچه استفاده از SDR برای کشورهای تقاضا کننده مفید بود محدودیت هایی برای کشور بدهکار به وجود می آورد:

• ۱- کشورهای بدهکار نمی توانستند ان را در بازار جهانی معامله کنند و قابل مبادله با اوراق بهادار نبود

• ۲- استفاده از این اوراق با بهره صورت می گرفت و در شرایط خاص قابل استفاده بود

چگونگی تعیین ارزش حق برداشت مخصوص

- درابتدای ایجاد SDR و قبل از سال ۱۹۷۲ ارزش آن معدل یک دلار بود.
- در سال ۱۹۷۲ به علت شناور شدن ارزی سبد از ۱۶ ارز عمده بین المللی تشکیل شد.
- از سال ۱۹۷۴ تا ۱۹۸۰ به منظور تعیین SDR سبدی از ۱۶ ارز کشور که حجم صادرات و واردات آنها طی دوره ۵ ساله منتهی به سال ۱۹۷۲ بیش از یک درصد حجم کل تجارت جهان بود برگزیده شد.
- در سال ۱۹۷۸ این روش بررسی و پول ۱۶ کشور به تصویب رسید.
- در این دوره «۱۹۷۸» واحد پول ایران و عربستان وارد سبد شد و واحد پول دانمارک و افریقای جنوبی از سبد خارج شد.
- در ۱۷ سپتامبر ۱۹۸۰ به جای ۱۶ ارز تنها ۵ ارز در سبد با نظرسندوق بین المللی منظور شد.
- این ۵ ارز متعلق به کشورهای بود که بیشترین ارزش را داشتند.
- این تصمیم در ژانویه ۱۹۸۱ به تصویب رسید. بر طبق این تصمیم هیچ ارزی از سبد خارج نمی شد مگر اینکه ارزش صادرات و واردات کشور مشابه به میزان یک درصد بیشتر از ارزش داخل سبد باشد.
- پیشنهاد بعدی معرفی یورو در سبد و کاهش تعداد ارز از ۵ ارز به ۴ ارز بود که این کار در مه ۲۰۰۱ به انجام رسید.

ارزش یک واحد SDR به صورت زیر محاسبه می شود:

نرخ ارزها × تعداد واحد پولها

• تخصیص حق برداشت مخصوص

صندوق بین المللی پول همان گونه که می تواند بدون هیچ گونه قید و شرطی حق برداشت مخصوص ایجاد کند می تواند ان را به اعضای صندوق نیز اختصاص دهد. میزان تخصیص حق برداشت به هر کشور بر مبنای سهمیه قبلی کشور مذکور است. تخصیص حق برداشت مخصوص به هر کشوری بر اساس سهمیه ی ان کشور در صندوق صورت می گیرد.

• برای تقویت نقش حق برداشت مخصوص در سیستم لازم است ۳ اصل رعایت شود:

- ۱- فهرست دارندگان مجاز حق برداشت مخصوص افزایش یابد به طوری که موسسات بازار مالی را دربرگیرد.
- ۲- کشورهای در حال توسعه عضو حق برداشت مخصوص را تا نسبت مشخصی از ذخائر خود نگهداری کنند و کشورهای توسعه یافته ی عضو نیز به صورتی مناسب ازان پیروی کنند.
- ۳- صندوق بین المللی پول اجازه یابد برای مواجهه با بحران ها، تخصیص های ویژه ای را انجام دهد.

• **طریقه ی دریافت اعتبارات**

به این صورت است که اگر کشوری مبلغی از سهمیه حق برداشت مخصوص خود را به منظور جبران کسری تراز پرداخت ها مطالبه کند صندوق بین المللی پول از کشور یا کشورهای دیگر شرکت کننده که دارای ذخائر مهم هستند می خواهد تا ارزهای خارجی قابل معاوضه را که از صندوق تقاضا شده در اختیاران کشورها بگذارند. سپس حساب این کشورها را بستانکارو حساب کشور متقاضی را بدهکاری می کند.

• **نرخ های بهره ی حق برداشت مخصوص**

صندوق بین المللی پول به دارائی حق برداشت مخصوص اعضاء که بیش از میزان لازم برای سهمیه ی ان ها باشد و نیز به سایر دارندگان ان بهره پرداخت می کند. از سوی دیگر کشورهایی که بیش از حد معین حق برداشت مخصوص دریافت کرده اند ملزم به پرداخت بهره به صندوق هستند.

• **تعداد واحد پول × نرخ ان ارز در برابر دلار × مجموع نرخ بهره ی تعیین شده ی هر ارز = نرخ بهره ی SDR**

دریافت و پرداخت بهره هر ۳ ماه انجام می شود و دریافت کنندگان بهره هیچ گاه با مشکل روبرو نمی شوند، زیرا پرداخت بهره از سوی صندوق تضمین شده است. بدین صورت که اگر کشوری در پرداخت بهره به صندوق تعلل ورزد خود صندوق مستقیما به اندازه کافی حق برداشت ایجاد می کند و پرداختی به دارندگان حق برداشت را تامین می کند.

• هدف از ایجاد SDR

هدف از ایجاد SDR، تثبیت نرخ ارز بین المللی از یک سو و کنترل نقدینگی بین المللی، اصلاح تراز پرداخت های کشورها- بدون تغییر در عملکرد صندوق و به عنوان مکمل صندوق از سوی دیگر است.

• مصارف حق برداشت

- ۱- کشورهایی که دچار کسری تراز پرداخت هستند می توانند با ارائه اوراق حق برداشت و دریافت ارزهای معتبر، تراز پرداخت های خود را اصلاح کنند.
- ۲- می توان SDR را برای خریداری ارز به نرخ تبدیلی که صندوق تعیین می کند در معاملات بین کشورها به کاربرد.
- ۳- از حق برداشت در قراردادهای پایاپای یا معاوضه ای استفاده می شود.
- ۴- دریافت و یا بازپرداخت وام و همچنین پرداختی ها و یا دریافتی ها بابت بهره با حق برداشت مخصوص انجام می شود.
- ۵- کمک های بلاعوض به وسیله حق برداشت مخصوص انجام می شود.
- ۶- می توان ان را تضمینی برانجام تعهدات مالی به کاربرد.
- ۷- می توان برای ارائه تسهیلاتی از قبیل تعدیل ساختاری به کاربرد.

تعداد واحد های پول	نرخ برابری به دلار	تعداد واحد های پول در سبد	پول
۰/۲۹۶۰	۱/۷۸۰۳	۰/۵۲۷	مارک آلمان
۰/۱۶۸۳	۶/۰۵۹۰	۱/۰۲	فرانک فرانسه
۰/۲۶۵۴	۱۲۵/۸۵	۴/۳۳	ین ژاپن
۰/۱۶۱۶	۱/۸۰۹۵	۰/۰۸۹۳	لیبر انگلیس
۰/۴۵۲۰	۱/۰۰۰	۰/۰۴۵۲	دلار آمریکا
۱/۳۴۵۳	جمع		

یعنی در تاریخ ۱۹۸۸/۱۲/۳۰ حق برداشت مخصوص معادل: ۱/۳۴۵۳ بوده است .

طریقه دریافت اعتبارات

- اگر کشوری مبلغی از سهمیه حق برداشت مخصوص خود را به منظور جبران کسری تراز پرداختها مطالبه کند، صندوق بین المللی پول از کشورهای دیگر شرکت کننده که دارای ذخایر مهم هستند، می خواهد تا ارزشهای خارجی قابل معاوضه را که از صندوق تقاضا شده، در اختیار آن کشور بگذارند. سپس حساب این کشورها را بستانکار و حساب کشور متقاضی را بدهکار می کند.
- تورم ناشی از گسترش استفاده جهانی از حق برداشت مخصوص و انباشته شدن آن در دست کشورهای بستانکار از مشکلات این واحد پول جهانی است.

اصلاحیات اساسنامه صندوق ودلایل آن

اساسنامه صندوق تاکنون به دلایل زیر سه بار اصلاح گردیده است:

عضویت در صندوق

عضویت در صندوق بین المللی پول برای هر کشوری که در مناسبات خارجی خود استقلال داشته و اساسنامه صندوق بین المللی پول را بپذیرد آزاد است .

در حال حاضر همه کشورهای جهان به جز کوبا ، تایوان و کره شمالی به عضویت صندوق بین المللی پول در آمده اند .

تعداد سهمیه اعضا

- هر کشور در صندوق دارای سهمیه مشخصی است که تعیین کننده حق رای و میزان استفاده از منابع مالی صندوق است. هرگونه تغییر در سهام یا افزایش سهمیه کشورهای عضو باید به تصویب مجمع عمومی نمایندگان برسد. هر کشور با عضویتش ۲۵۰ رای ثابت دارد و به ازاء هر یکصد هزار حق برداشت مخصوص یک رای به رای هایش اضافه می شود.
- سهمیه کشورهای عضو هر پنج سال یکبار با توجه به آخرین وضعیت اقتصادی مورد تجدید نظر قرار می گیرد.

مقدار سهمیه کشور عضو نقش اساسی در تعیین ۴ مورد زیر دارد:

- ۱- میزان یا تعداد آراء کشور مربوطه
- ۲- کمک به منابع IMF
- ۳- دسترسی به منابع IMF
- ۴- میزان استفاده از SDR

شرایط اعطای وام توسط صندوق به کشورهای عضو:

- ۱- کاهش ارزش پول ملی و سیاست کاهش حجم پول داخلی یا ملی،
- ۲- سیاست خصوصی سازی و آزادسازی نظام اقتصادی،
- ۳- سیاست کاهش هزینه ها و کاهش نقش دولت در اقتصاد،
- ۴- سیاست ایجاد تسهیلات لازم برای جذب سرمایه گذاران خارجی،
- ۵- سیاست تسهیل بازرگانی آزاد،
- ۶- کاهش و یا ثبات سطوح دستمزدها

- انتقادهای زیادی بر عملکرد صندوق بین المللی پول وارد شده که از جمله :
- صندوق بدون در نظر گرفتن شرایط اقتصادی کشورها، نسخه های یکسانی را تجویز می کند.
- صندوق تنها بر کشورهای دارای کسری تراز پرداختها تاثیر می گذارد و نفوذی در کشورهای دارای مازاد ندارد.
- کشورهای در حال توسعه، نفوذی در سیاستهای صندوق ندارند
- صندوق پیرو فلسفه آزادی فعالیتهای اقتصادی و سیاستهای بازارگراست و آنها را بدون توجه به مقتضیات کشورها به اجرا در می آورد.
- برنامه های مورد حمایت صندوق بی فایده بوده و فقر تهیدستان را تشدید می کند. و ...

انتقادهای وارد به صندوق بین المللی پول

ایران و صندوق بین المللی پول

ایران یکی از ۴۴ کشور شرکت کننده در برتون وودز بود که در سال ۱۳۲۴ به استناد قانون، دولت ایران در مقررات کنفرانس منعقد شده در برتون وودز با سهمیه ای معادل ۲۵ میلیون دلار آمریکا در صندوق عضویت یافت. و تا کنون بجز دوره های ششم و هفتم در مابقی مراحل (۹ دور دیگر) افزایش سهمیه شرکت داشته است و هم اکنون سهمیه ایران بالغ بر ۱۴۹۷۲۰۰ حق برداشت می باشد.

ادامه ←

▶ از این میزان ۲۵ درصد به طلا و ارز قابل تبدیل به ارز به صندوق پرداخت و ۷۵ درصد آن به حساب بستانکار حساب ریالی صندوق نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی منظور شده است . ریاست کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به موجب همین قانون نماینده دولت در صندوق بین المللی پول می باشد .

میزان (SDR) ایران در صندوق

تاریخ	میزان (SDR)
April ,31, 1973	۱۹۲۰۰۰
April ,31, 1978	۶۶۰۰۰۰
Nouvember,24, 1992	۱۰۷۸۵۰۰
February,9, 1999	۱۰۴۹۷۲۰۰

رابطه صندوق با بانک جهانی

▶ رابطه بین صندوق و بانک جهانی رابطه ای نزدیک و مبتنی بر همکاری است. بانک جهانی کشورهایی را به عضویت قبول می کند که قبلاً به عضویت صندوق درآمدی باشند. استفاده موثر از منابع، تجهیز منابع مالی و مسائل مربوط به تجارت و جریانهای سرمایه مورد توجه هر دو سازمان است و برخورد با اینگونه مسائل مستلزم همکاری و همیاری هر دو سازمان است.

۳- بانک بین المللی ترمیم و توسعه یا بانک جهانی International Bank For Reconstruction and Development

بدنبال تأسیس صندوق بین المللی پول و در راستای ترمیم و بازسازی خرابیها و زیانهای ناشی از جنگ جهانی دوم، بانک بین المللی ترمیم و توسعه پایه ریزی گردید.

هدف اولیه تأسیس بانک مذکور، ارائه کمکهای مالی به کشورهای خسارت دیده در طی جنگ جهانی دوم و بازسازی اقتصادهای ویران شده آنها از طریق پرداخت وام و یا تضمین وامها برای اجرای طرحهای عمرانی یا بازسازی که جنبه تولیدی داشته، بود. با گذشت زمان نیاز به گسترش دامنه فعالیت بانک بین المللی ترمیم و توسعه احساس گردید. بتدریج طی سالهای مختلف، در پاسخ به این نیاز مؤسسات دیگری نیز با اهداف مشخص، وابسته به بانک ایجاد و این مجموعه در قالب بانک جهانی نامیده شدند.

مهمترین سازمان مالی بین المللی است که در خصوص تأمین مالی توسعه اقتصادی ممالک در حال رشد جهان فعالیت دارد.

اهداف بانک جهانی

اهداف اولیه این بانک طبق اساسنامه عبارت بودند از:

- ۱- کمک به بازسازی و توسعه کشورهای عضو، از طریق سرمایه گذاری در آن کشورها، بازسازی کشورهایی که در خلال جنگ آسیب دیده بودند. انطباق و هدایت تسهیلات تولیدی با نیازهای زمان صلح و تشویق امرگسترش تسهیلات و منابع تولیدی در کشورهای در حال توسعه.
- ۲- اعطای وام به کشورهای عضو از منابع بانک.
- ۳- تشویق سرمایه گذاریهای خارجی در کشورهای عضو بانک، از طریق تضمین اصل و بهره سرمایه گذاریها و مشارکت در اعطای وام و تسهیلات مالی مناسب.
- ۴- کمک به رشد متوازن و بلندمدت تجارت بین المللی و حفظ تعادل در موازنه پرداختها از طریق تشویق سرمایه گذاریهای بین المللی

نمودار سازمانی بانک جهانی

ارکان و تشکیلات بانک جهانی

- هیأت مدیره اداره بانک را بر عهده دارد. بانک جهانی در حال حاضر دارای ۲۴ عضو است که در اساسنامه اولیه بانک تعداد اعضای هیأت مدیره ۱۵ نفر اعلام شد. نحوه انتخاب به این صورت ۵ عضو از اعضای که سهام آنها از بقیه بیشتر است، هر کدام یک عضو را انتخاب می کنند. ۱۶ گروه از کشورها نیز هر کدام یک مدیر از بین خود انتخاب می کنند.

- ریاست بانک بعنوان مسئول اداره بانک، توسط اعضای هیأت مدیره انتخاب میشود و حق نظارت عالی بر پروژه ها و حق پیشنهاد اعطای وام بطور کامل به کشورهای عضو در اختیار وی میباشد

ادامه ←

• ریاست بانک Bank President

رئیس بانک توسط اعضای هیأت مدیره برای مدت ۵ سال انتخاب می شود و نباید عضو هیأت نمایندگان یا هیأت مدیره باشد و مسئولیت اداره بانک ، انتصاب و انتخاب کارکنان را بر عهده دارد.

• هیات نمایندگان Board of Members

بالاترین مرجع تصمیم گیری بوده و هر کشور عضو بانک رئیس بانک مرکزی یا وزیر دارائی خود را بعنوان نماینده در هیات نمایندگان منصوب می کند .

اعضا و سهم هر یک از آنها

- اعضای اصلی بانک همان ممالک عضو صندوق بین المللی پول هستند که عضویت بانک و اساسنامه آن را پذیرفته اند.
- قدرت آراء هر عضو بستگی به میزان سرمایه تعهد شده آن عضو در بانک دارد ، هر عضو دارای ۲۵۰ رأی اولیه می باشد و همچنین اعضاء دارای رأی ثانویه بوده و آن عبارت است از یک رأی برای هر سهم بانک معادل یکصد هزار دلار است .
- میزان سهم هر کشور به بنیة اقتصادی و مالی آن کشور بستگی دارد.

سرمایه ها و منابع مالی بانک جهانی

▶ هر کشور موقع پیوستن به بانک باید ۱۰ درصد سهم تعهد شده خود را پرداخت کند. یک درصد این مبلغ به طلا یا دلار آمریکا پرداخت می شود و بانک می تواند بدون قید و شرط آنرا در عملیات خود مورد استفاده قرار دهد و بقیه به پول کشور مربوطه تأدیه می شود و فقط با موافقت آن کشور قابل استفاده خواهد بود. مابقی ۹۰٪ سهام پرداخت نمی شود، اما اگر بانک برای برآوردن تعهدات خود که ناشی از استقراض یا تضمین وامها باشد، به آن احتیاج پیدا کند، می تواند مبلغ مزبور را از کشور مربوطه درخواست کند.

▶ علاوه بر مجموع سرمایه اولیه و دریافت حق عضویت ها، منابع استقراض از بازارهای مالی و دولتها، از دیگر روشهای تأمین منابع مالی بانک جهانی محسوب میگردد. انتشار سهام بین مردم به پولهای غیراز دلار، سپرده گذاری سهام، و اسناد خزانه در بانکهای مرکزی کشورها و یا سازمانهای عمومی و دولتی و حتی فروش اوراق قرضه از مهمترین روشهای تأمین مالی و استقراض بانک جهانی بحساب می آید.

مبنای اعطای وام توسط بانک جهانی

مبنای اعطای وام بانک بر دو عامل استوار است:

- ۱- احتیاجات کشورها
- ۲- موجود بودن طرحهای مناسب

استراتژی فعلی این بانک تاکید بیشتر بر تامین مالی پروژه هائی است که تاثیر مستقیم بر رفاه تعداد نسبتاً زیادی از افراد فقیر در کشورهای در حال توسعه دارد .

شرایط عمومی اعطای وام

- الف : درخواست کننده و گیرنده وام بایستی عضو بانک باشد
- ب : وام را فقط به طرحها و پروژه های عمرانی می دهد
- ج : بانک وام را به صورت نقد در اختیار متقاضی قرار نمی دهد بلکه وام پروژه ها را تضمین می کند .
- د : مجموع وامهائی که بانک خواهد داد هیچگاه نباید از ۱۰۰ درصد سرمایه پرداخت شده و ذخائر آن بیشتر باشد .
- ه : ضمانت بازپرداخت اصل و بهره وامها ی پرداختی توسط بانک مرکزی یا دستگاه رسمی دیگر در کشور عضو،
- و : عدم امکان اخذ وام با شرایط مناسب از بازارهای مالی و منابع دیگر،
- ز: تائید طرح عمرانی یا تولیدی پیشنهاد شده توسط کشور عضو ،
- ک : نرخ بازده طرح مناسب باشد تا بتواند اصل و فرع وام را تائید کند ،
- م : دریافت کارمزد مناسب برای تضمین وامهای دیگر ،

شرایط طرح‌های مشمول وام

- ۱ - اقتصادی : بر روی تقاضا برای کالا یا خدماتی که قرار است بر اساس طرح مورد نظر تولید شود مطالعه می شود . همچنین تاثیر طرح بر موازنه پرداخت ها بررسی می شود
- ۲ - فنی : در بررسی فنی نقشه های تفصیلی ساخت و اجرای طرح ، محل طرح و ابعاد تولید و نوع ماشین آلات و تجهیزات لازم برای کار مطالعه می شود .
- ۳ - سازمانی و مدیریتی : کارشناسان بانک بررسی می کنند که آیا طرح رسیده توان استخدام مدیران شایسته و افراد متخصص را دارد یا خیر .
- ۴ - تدارکاتی : در بررسی تدارکاتی روشهای خرید مواد و مصالح مورد نیاز طرح مطالعه می شود . همچنین در خصوص فروش محصول پس از تکمیل پروژه مورد نظر بررسی می شود .
- ۵ - مالی : در این بررسی وجوه مورد نیاز برای انجام پروژه - هزینه عملیاتی - درآمد و استحکام مالی پس از تکمیل آن برآورد و ارزیابی می شود .

بازپرداخت وام

- رویه باز پرداخت وام به این صورت است که معمولاً "باز پرداخت وامهای بانک بین المللی ترمیم و توسعه پس از ۵ سال آغاز می شود و طول دوره باز پرداخت بیست سال و یا کمتر است .

ایران و بانک جهانی

- ایران یکی از ۴۴ کشوری بود که در کنفرانس Breton Woods شرکت کرد بنابراین یکی از مؤسسين بانک بين المللی ترميم و توسعه لست . قانون مصوب شورای ملی در تاريخ ششم دی ماه سال ۱۳۲۴ هجری شمسی اجازه عضویت ایران را در بانک مذکور صادر کرد ، سهمیه یا حق عضویت ایران در ابتدای تاسیس بانک بیست و چهار میلیون دلار بود .

مؤسسات وابسته به بانک جهانی

بمنظور گسترش فعالیتهای بانک جهانی و ایجاد نوعی تقسیم کار،
۴ مؤسسه وابسته به این بانک تأسیس شد که عبارتست از:

- مؤسسه بین المللی توسعه
- شرکت مالی بین المللی
- موسسه تضمین سرمایه گذاری چندجانبه
- مرکز بین المللی حل و فصل اختلافات سرمایه گذاری

۴- مؤسسه بین المللی توسعه International Development Association

- مؤسسه بین المللی توسعه: که در سال ۱۹۶۰ جهت اعطای وام‌هایی با شرایط آسان و بلند مدت به دول فقیر جهان که درآمد سرانه آنها کمتر از ۵۰۰ دلار در سال می باشد تأسیس گردید.

منابع تأمین مالی مؤسسه

سهم پرداختی اولیه اعضای مؤسسه به ۲ گروه تقسیم می شوند: گروه اول شامل کشورهای توسعه یافته و پردرآمد و گروه دوم شامل کشورهای کمتر توسعه یافته و یا در حال توسعه. کشورهای گروه اول تمام سهم خود را به پول قابل تبدیل پرداخت می کنند و مؤسسه می تواند تمام آنرا اعطای وام نماید. ولی کشورهای گروه دوم یک دهم سهم خود را به پول قابل تبدیل و بقیه را به پول ملی خود پرداخت می کنند که بدون رضایت کشور مربوطه، مؤسسه نمی تواند آنرا به مصرف وام برساند.

تجدید منابع در سال ۱۹۶۴ که طی یک دوره سه ساله توسط ۱۸ کشورگروه اول به مؤسسه پرداخت گردید. در سال ۱۹۶۹ تجدیدمنبع برای دومین بار به مرحله اجرا درآمد و بموجب این موافقتنامه قرار شد که توسط ۱۸ کشور عضوگروه اول و سوئیس (البته سوئیس عضو این مؤسسه نیست) در اختیار مؤسسه قرار گیرد.

کمکهای اختصاصی-کشورهای اسکاندیناوی علاوه بر سهمی که در تجدیدمنابع مؤسسه بعهده گرفتند، کمکهای تکمیلی خاصی نیز به مؤسسه پرداخت کرده اند.

انتقال از بانک جهانی- بانک جهانی نیز از محل درآمد ناخالص خود به مؤسسه بین المللی توسعه کمکهای بلاعوضی ارائه نموده است.

درآمدخالص مؤسسه بین المللی توسعه-درآمد عملیاتی از طریق اخذ ۷۵٪ کارمزدها بابت قسمت پرداخت نشده ولی ضمانت شده وامهای اعطائی و سرمایه داری کوتاه مدت در اوراق بهادار تأمین میشود. همچنین مؤسسه برای اجرای فعالیتهای خود به کارکنان و تسهیلات بانک جهانی متکی است که مخارج آن نیز باید به بانک جهانی مسترد گردد. هرگاه تجدیدمنابع از طرف کشورها به اجرا در نیاید، مؤسسه یا باید از تعهدات خود بکاهد و یا اینکه از طریق بانک جهانی درآمد خالص به مؤسسه منتقل گردد

اهداف مؤسسه بین المللی توسعه

- کمک به توسعه اقتصادی
- افزایش تولید و ارتقاء سطح زندگی کشورهای در حال توسعه
- تامین مالی جهت مقاصد عمرانی

عضویت در مؤسسه

- هر کشور عضو بانک جهانی می تواند به عضویت مؤسسه درآمد ولی هر کشوری که می خواهد به عضویت مؤسسه بین المللی توسعه درآمد، ابتدا باید مقررات صندوق بین المللی پول را در مورد امور مالی بین المللی رعایت کند و کلیه اطلاعات لازم مالی و اقتصادی را برای ارزیابی وضع اقتصادی آن کشور در اختیار صندوق قرار دهد

سازمان و تشکیلات کلی مؤسسه

ارکان مؤسسه شامل :

۱ - هیأت رئیسه

۲ - مدیران اجرایی

۳ - رئیس مؤسسه

۴ - کارکنان

- کلیه اختیارات برعهده هیأت نمایندگان است و هر کشوری فقط یک نماینده در هیأت نمایندگان دارد و نماینده هر کشور وزیر امور اقتصاد و دارایی یا رئیس کل بانک مرکزی و یا شخص همپایه آنان می باشد. همچنین کارکنان مؤسسه نیز براساس صلاحیت شغلی و کاردانی آنها، از بین تمام ممالک جهان انتخاب می شوند. در استخدام کارکنان نظام سهمیه بندی وجود ندارد و لزومی ندارد که کارکنان بانک تبعه یکی از کشورهای عضو باشند

آراء و سرمایه

تعداد آرای هر کشور با سرمایه پرداختی آن مرتبط است .
هر کشور عضو دارای ۵۰۰ رأی اولیه بعلاوه یک رأی در ازای هر ۵۰۰۰ دلار است .

شرایط وام دهی مؤسسه بین المللی توسعه

اعطای وامهای سهل به کشورهای فقیری که قدرت و توانایی پرداخت اصل و فرع وامهای بانک جهانی را نداشتند می توانند تحت شرایط معینی «وامهای ترکیبی» از بانک جهانی و مؤسسه توسعه دریافت کنند. شرایط دریافت اینگونه وامها عبارتست از:

- ۱- درآمد ناخالص ملی کشور مربوطه فقط مختصری از حد استاندارد که مؤسسه تعیین کرده بیشتر باشد.
- ۲- بامشکل بازپرداخت دیون خارجی مواجه باشد.
- از ویژگیهای وامهای مؤسسه اینست که کشورهای عضو، وامهای دریافتی از مؤسسه توسعه را باید به ارز بازپرداخت کنند نه به پول ملی

ایران و مؤسسه بین المللی توسعه

ایران جز کشورهای موسس است.
سرمایه اولیه ایران ۵۴۰ میلیون دلار تعیین گردید
تا کنون ایران از تسهیلات مالی مؤسسه استفاده نکرده است
ایران تا کنون از طریق صندوق توسعه اوپک به مؤسسه کمک کرده است .

International Finance ۵- شرکت مالی بین المللی Corporation

- شرکت مالی بین المللی در سال ۱۹۵۶ بمنظور اعطای وام به شرکتهای و مؤسسات صرفاً خصوصی کشورهای عضو ایجاد گردید.

اهداف شرکت مالی بین المللی

- همکاری با سرمایه گذاران بخش خصوصی برای تاسیس ، اصلاح و گسترش بنگاههای تولیدی
- جستجو و فراهم آوردن امکانات سرمایه گذاران خصوصی ، داخلی و خارجی و بهره گیری از مدیریت مجرب و کار آزموده
- تشویق و کمک به ایجاد شرایط هدایت سرمایه های بخش خصوصی ، اعم از داخلی یا خارجی به سوی فعالیتهای تولیدی در کشورهای عضو

سازمان و تشکیلات شرکت

• این شرکت دارای یک هیأت رئیسه و یک هیأت مدیره و یک رئیس کل است. هیأت رئیسه بالاترین رکن اتخاذ تصمیم شرکت است و میتواند اختیارات خود را به هیأت مدیره تفویض کند، از جمله این وظایف عبارتست از: پذیرش عضو جدید و تعیین شرایط اقتصادی برای پذیرش اعضای جدید، افزایش یا کاهش سرمایه شرکت، تعلیق عضویت یک کشور، تفسیر مواد اساسنامه یک کشور با دیگر سازمانهای بین المللی، توقف فعالیت و تقسیم داراییهای شرکت و تقسیم سود سالیانه

سرمایه و منابع مالی

منابع مالی شرکت را میتوان چنین طبقه بندی کرد :

- سرمایه های خصوصی-منظور سرمایه ای است که تنها کشورهای عضو بانک جهانی می توانند در تأمین آن سهیم باشند. سهم مربوطه به تأمین سرمایه شرکت مالی برعکس سهم مربوط به بانک جهانی می بایست اساساً به طلا یا دلار آمریکا پرداخت می شد، علاوه بر آن درآمد خالص جمع شده که برای زیانهای احتمالی ذخیره می شد باید به این منابع اضافه می گردید.
- واگذاری دارایی- شرکت مالی می تواند قسمتی از تعهد خود را به سرمایه گذاران دیگر نظیر صندوق بازنشستگی، بانکها و مؤسسات مالی واگذار کند.
- سرمایه های فراهم شده از طریق وام- اخذ وام در واقع زمانی صورت می پذیرد که شرکت احساس کند میتواند بعنوان یکی از منابع تأمین سرمایه مورد استفاده قرار گیرد. شرکت مالی بین المللی علاوه بر بانک، می تواند از صندوق نیز وام بگیرد

حق رأی اعضاء

● هر کشور عضو دارای ۲۵۰ رأی اولیه و به ازای هر سهم اضافی به او یک رأی تعلق می گیرد. کلیه تصمیمات شرکت به جز در مواردی که مشخص گردیده با رأی اکثریت اعضاء قابل اجراست.

شرایط اعطای تسهیلات

- ▶ توجیه فنی و اقتصادی
- ▶ تطابق با واقعیات اقتصادی کشور
- ▶ نیاز به حضور و مشارکت شرکت
- ▶ امکان نظارت و بازرسی منظم

مدت وامهای شرکت معمولاً بین ۷ تا ۱۲ سال است و بازپرداخت آنها بصورت اقساط ۶ ماهه و نرخ بهره وامها به اوضاع و شرایط خاص هر معامله بستگی دارد

ایران و شرکت مالی بین المللی

دولت ایران یکی از کشورهای موسس شرکت مالی بین المللی است .

ایران در سال ۱۳۳۵ هجری شمسی به عضویت شرکت درآمد و سرمایه ایران در ای شرکت ۴۴۴ سهم هزار دلاری بود که ۳۷۲ سهم آن پذیره نویسی گردید .

سرمایه فعلی ایران ۸۱۶ هزار دلار می باشد .

نخستین طرح پس از انقلاب مطالعه نحوه گسترش بازارهای مالی و مخصوصاً بورس اوراق بهادار بوده است.

۶- مؤسسه تضمین سرمایه گذاری چند جانبه

Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA)

- مؤسسه تضمین سرمایه گذاری چند جانبه در سال ۱۹۸۸ با هدف تشویق سرمایه گذاری مستقیم و دیگر انواع سرمایه گذاری در کشورهای در حال توسعه از طریق کاهش ریسکهای غیر تجاری ایجاد شد.
- میگا یا مؤسسه تضمین سرمایه گذاری به عنوان کلید محرک اقتصاد و رشد و توسعه کشورهای توسعه یافته و ریسک های غیر اقتصادی در کشورهای در حال توسعه را پوشش می دهد. این ریسک ها عبارتند از: ریسک مصادره اموال، ریسک نقض قرارداد، ریسک انتقال یا تبدیل ارز و ریسک جنگ یا شورش های داخلی و ...

منابع موسسه

- ده درصد سرمایه نقدا و به ارز قابل تبدیل پرداخت می شود .
- ده درصد دیگر بصورت سفته غیر قابل انتقال در اختیار موسسه قرار داده می شود .
- هشتاد درصد بقیه بصورت تعهد عضو به موسسه باقی می ماند .

حدود تضمین سرمایه گذاری

- حدود تضمین به کمک آزمون‌هایی انتخاب می شود که اصطلاحاً شرایط انتخاب نامیده می شود و شامل حال سرمایه گذار، زمان و نوع سرمایه گذاری و نوع ریسک تحت پوشش می باشد.

جنبه های مهم در تضمین سرمایه گذاری

- دوره تضمین: به انتخاب سرمایه گذار تضمینهای ۳ تا ۱۵ ساله
- مبلغ تضمین: ابتدا می تواند حداکثر ۹۰ درصد ارزش سرمایه گذاری باشد
- پولی که تضمین به آن داده می شود: پول منتخب قابل تبدیل
- مبلغ تاوان : شامل خسارت جزئی و خسارت کلی
- حق جانشینی : جبران زیان توسط موسسه
- حق بیمه و سایر هزینه ها : بین ۳ درصد تا ۱.۵ درصد نسب به کل مبلغ تضمین است .
- مراحل قبول در خواست تضمین : شامل تقاضای مقدماتی و تقاضای تکمیلی می باشد.

ایران و موسسه تضمین سرمایه گذاری چند جانبه

- یک دهه بعد از انقلاب اسلامی این موسسه بوجود آمده و به دلیل ادامه سیاست انزوا طلبی نسبت به ایران این سازمان مانع از آن شده است که ایران عضویت در آن را بپذیرد.

۷- مرکز بین المللی حل و فصل اختلافات سرمایه گذاری International
Centre for Settlement of Investment Disputes

• مرکز بین المللی حل و فصل اختلافات سرمایه گذاری
در سال ۱۹۶۶ بعثت بروز اختلافات نظر در پاره ای از موارد
میان ممالک سرمایه گذار با اتباع کشور میزبان بوجود
آمد

ارکان و تشکیلات

- هیأت اجرائی : شامل نمایندگان ممالک عضو می باشد .
- دبیرخانه : دبیر کل مرکزی ، نماینده حقوقی و ارشد ترین عضو مرکز است .
- گروه های مشورتی : گروه مصالحه دهندگان و گروه داوران

تأمین مالی

- چنانچه عواید حاصل از استفاده از تسهیلات مرکز کفاف مخارج آن را ندهد مبلغ کسری باید از کشورهای عضو به نسبت سرمایه آن در بانک جهانی اخذ گردد.

نحوه حل و فصل اختلافات

• حل و فصل اختلافات ناشی از یک سرمایه گذاری توسط یک سرمایه گذار خارجی در یک کشور دیگر ، به دو صورت، انجام می پذیرد:

• الف) مصالحه

یا

• ب) حکمیت

الف) مصالحه

- برای حل و فصل اختلاف در قالب روش مصالحه مراحل زیر طی می شود:
 - ۱- هر کشور عضو و یا سرمایه گذار تبعه یک کشور عضو درخواست مصالحه خود را به دبیر کل مرکز ارائه می دهد. در درخواست باید اطلاعات دقیق در خصوص مورد اختلاف، مشخصات طرف دعوی و توافق آنها برای مصالحه باشد.
 - ۲- دبیر کل مرکز درخواست را به طرف مقابل اطلاع میدهد.
 - ۳- در صورت وجود توافق طرفین برای انجام این امر و هم چنین اگر در چارچوب ضوابط و صلاحیت مرکز باشد، تقاضای درخواست ثبت می شود.
 - ۴- ((کمیسیون مصالحه)) متشکل از یک حقوقدان و چند نفر که طرفین روی آنها توافق دارند ، تشکیل می شود. کمیسیون بر اساس ضوابط مصالحه تعیین شده توسط مرکز به کار می پردازد .
 - ۵- کمیسیون مصالحه مسئله را برای طرفین دعوا به خوبی روشن می کند و سعی میکند آنها به توافقی برساند و اختلاف را فیصله دهد.
- پس از طی شدن مرحله پنجم، طرفین دعوا یا به توافق می رسند و با یکدیگر مصالحه میکنند و یا بین آنها تفاهمی ایجاد نمیشود. اگر به توافق برسند، کمیسیون گزارشی در مورد دعوا و نحوه توافق حاصله تهیه می کند و در غیر اینصورت گزارش را درباره عدم تفاهم طرفین دعوا تنظیم می کند.

ب) حکمیت

- برای حل و فصل در قالب روش حکمیت مراحل زیر طی می شود:
- ۱- هر کشور عضو یا سرمایه گذار تبعه یک کشور عضو درخواست داوری خود را به دبیر کل مرکز ارائه می دهد.
- درخواست تقاضا کننده داوری باید حاوی اطلاعات مربوط به موضوع مورد اختلاف، مشخصات طرفین دعوا و توافق آنها برای انجام امر داوری باشد.
- ۲- دبیر کل مرکز درخواست مزبور را به اطلاع طرف مقابل می رساند.
- ۳- چنانچه رسیدگی در چارچوب صلاحیت مرکز باشد، دبیر کل تقاضای داوری را ثبت می کند.
- ۴- دیوان داوری تشکیل میشود. این دیوان بر اساس قوانینی به داوری می پردازد . این قوانین یا مورد توافق طرفین دعوا است یا بر اساس قوانین بین المللی و یا بر اساس قوانین دولت طرف دعوا قرار دارد.
- پس از طی مراحل فوق ، دیوان داوری رأی خود را با اکثریت آرا مشخص و اعلام می کند. رای داوری برای طرفین الزامی است.

ایران و مرکز بین المللی حل و فصل اختلافات سرمایه گذاری

- عدم توجه به سرمایه گذاریهای خارجی علت عدم عضویت ایران در مرکز مذکور به حساب می آید

باتشکر